

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 80
van **TOM VAN GRIEKEN**
datum: 29 november 2017

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Brusselse lokale besturen - Naleving taalwetgeving

Uit het taalrapport 2016 van de Brusselse vicegouverneur blijkt dat de taalwetgeving in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet meer dan een vodge papier is waaraan zowel de lokale besturen als de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de voeten vegen. Er wordt door de Brusselse besturen massaal personeelsleden aangeworven die niet hebben bewezen over een voldoende of elementaire kennis van de tweede taal te beschikken. Meer bepaald worden vaak Nederlandsonkundigen aangeworven. In 2016 was 67,2 procent van de aanwervingen door de Brusselse gemeenten in strijd met de taalwet in bestuurszaken. In hetzelfde jaar was 89 procent van de aanwervingen door de Brusselse OCMW's strijdig met de taalwet.

Dit is onaanvaardbaar in onze Vlaamse hoofdstad. Vlamingen moeten bij overheidsdiensten terecht kunnen in hun eigen taal. In april stelde ik over deze problematiek een vraag om uitleg aan de minister in de commissie Brussel en de Vlaamse Rand. Ik suggereerde toen om de kwestie te laten agenderen op het Overlegcomité, maar de minister wenste toen blijkbaar niet op deze suggestie in te gaan.

De minister legde in zijn antwoord de nadruk op taalpromotie. Hij verwees naar een nauwe samenwerking van het Huis van het Nederlands met de stad Brussel, waarbij lessen op maat worden gegeven aan parkeerwachters en loketbedienden. Hij verwees ook naar het digitale leerplatform NL@city.brussels. Het platform is een aanvulling op de lessen en taaltrajecten die het Huis van het Nederlands aanbiedt voor ambtenaren. Alle Brusselse gemeenten kunnen daar een beroep op doen. Hij stelde ook dat hij zijn administratie de opdracht had gegeven om verder in te zetten op vormingen aan besturen waarbij de mogelijkheden van het Steunpunt Taalwetwijzer beter bekend gemaakt worden.

Er was ook een pleidooi voor een 'meetinstrument'. De minister reageerde hierop: "Ik ben wel bereid om eens na te gaan of onze diensten samen met de vicegouverneur en mensen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht proactief kunnen monitoren en alles in kaart kunnen brengen."

Ik suggereerde tot slot om in Brussel eens praktijktesten te organiseren om te peilen in welke mate de Brusselse dienstverlening effectief in staat is om Vlamingen te woord te staan in hun eigen taal.

Ik had graag geweten welke initiatieven de minister inmiddels nog heeft genomen in dit verband.

1. Zal de Vlaamse Regering de overtreding van de taalwetgeving alsnog agenderen op het Overlegcomité of aankaarten bij federaal minister van Binnenlandse Zaken Jambon, die bevoegd is voor de taalwet en de handhaving, maar hierin tekortschiet? Zo neen, waarom niet?
2. Welke samenwerkingsprojecten werden opgestart, zijn lopende of worden gepland tussen het Huis van het Nederlands en Brusselse besturen? Kan de ministers per gemeente cijfers voorleggen met betrekking tot de deelname van personeelsleden aan deze projecten?
3. Hoeveel personeelsleden van Brusselse besturen volgen/volgden dit jaar lessen of taaltrajecten via het Huis van het Nederlands? Graag een uitsplitsing per Brussels bestuur.
4. Op welke manier worden de door de Huis van het Nederlands gecoördineerde trajecten en lessen bij de Brusselse ambtenaren gepromoot?
5. Hoeveel keer en waarvoor deden Brusselse besturen een beroep op NL@city.brussels? Graag een overzicht per Brussels bestuur.
6. Hoeveel vormingssessies werden gegeven aan Brusselse besturen waarbij de mogelijkheden van het Steunpunt Taalwetwijzer beter bekendgemaakt worden? Hoeveel zijn er nog gepland? Aan welke Brusselse besturen?
7. Hoe ervaart de minister de bereidwilligheid van elk van de Brusselse besturen om samen te werken met betrekking tot de promotie van het Nederlands en het Vlaamse aanbod ter zake bij hun personeel? Graag een overzicht per Brusselse gemeente.
8. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van een 'meetinstrument' om de taalproblematiek te monitoren? Welke initiatieven heeft de minister reeds genomen na zijn aankondiging in commissie?
9. Heeft de minister gevolg gegeven aan de suggestie om praktijktesten te organiseren om te onderzoeken in welke mate de Brusselse besturen in hun dienstverlening in staat zijn Vlamingen in het Nederlands te woord te staan? Zo neen, waarom niet? Zo ja, welke initiatieven?

ANTWOORD

op vraag nr. 80 van 29 november 2017

van **TOM VAN GRIEKEN**

1. Neen. Ik verwijs naar mijn antwoord op de vraag om uitleg nr. 1459 van 13 april 2016 in de commissie Brussel en de Vlaamse Rand waarin ik stelde dat het niet de beste en meest efficiënte piste is om het probleem van de niet-naleving van de Bestuursstaalwet op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen. Dit zal de moeilijkheid op het terrein niet oplossen. Het zal de voorgedijoverheid niet overtuigen om de situatie te remediëren.
2. Sinds de start van het project in 2011 sloot het Huis van het Nederlands samenwerkingsovereenkomsten af met de besturen van de stad Brussel, de gemeenten Sint-Gillis, Schaarbeek, Jette, Anderlecht en Sint-Pieters-Woluwe en met het gewestelijk parkeeragentschap parking.brussels.
Het Huis helpt de besturen om een antwoord te vinden op volgende vragen:
 - welke diensten zijn prioritair voor het taalbeleid?
 - welk niveau Nederlands hebben medewerkers nodig om hun functie goed uit te voeren?
 - wat is de huidige situatie en waar willen we op korte en langere termijn naartoe?
 - op welke manier doen we dat en welke taalacties organiseren we om onze taalbeleidsdoelstellingen te bereiken?

De samenwerking begint dus met andere woorden met een grondig onderzoek. Daarna starten concrete acties: functionele taallessen, conversatietafels, vormingen 'duidelijke taal' voor Nederlandstalige collega's, taalpeterschappen en taalmeesterschappen...

Taallessen en conversatietafels vormen samen de meest populaire activiteiten. In Sint-Gillis, Brussel-Stad, Jette en Anderlecht werden en worden in de lokalen van de gemeenten zowel functionele taallessen als conversatietafels georganiseerd. In Sint-Pieters-Woluwe bleef de samenwerking tot nog toe beperkt tot de organisatie van conversatietafels.

In 2017 zette het Huis van het Nederlands zijn samenwerking verder met de stad Brussel en de gemeente Anderlecht. De eerdere samenwerking met de gemeente Jette werd op vraag van de gemeente nieuw leven ingeblazen. In 2017 startte het Huis ook een nieuwe samenwerking op met een gewestelijke openbare dienst, met name de Brusselse brandweer (Dienst Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Ook de gemeente Sint-Pieters-Woluwe stelde het Huis een nieuwe vraag naar samenwerking.

Hieronder volgt een overzicht van de huidige, lopende acties en aantal deelnemers per gemeente:

Gemeente	Actie	Periode	Taalniveaus	Aantal deelnemers
Stad Brussel	intensieve taalbadan voor agenten van niveau A, B en C	juli en augustus	B1, B2 en C1	70

	conversatietafels	september tot december 2017	B1 en B2	47
Gemeente Anderlecht	Conversatietafel	januari tot maart 2017	B1	5
	lessen op maat voor dienstbevolking en burgerlijke stand	september 2017 tot januari 2018	B1	19
Gemeente Jette	lessen op maat	september 2017 tot januari 2018	B1	20

Bij de 'brandweer' vonden kennismakingsgesprekken plaats en werden screenings georganiseerd om het taalniveau Nederlands van een groep medewerkers te bepalen. De screening gebeurt in functie van de opstart van lessen of conversatietafels. De medewerkers worden ook online bevroegd, in functie van het opzetten van de juiste taalacties en het werken aan een heldere visie op taal en de plaats van het Nederlands.

Bij volgende gemeenten of gewestelijke instelling staan volgende acties voor 2018 al op het programma:

Stad Brussel:

- Heropstarten conversatietafels binnen departement HR
- Lessen op maat voor 15 opzichters van het Museum van de Stad Brussel
- Taalbaden in de zomer
- Acties om te zorgen voor meer Nederlands op de werkvloer

Gemeente Anderlecht

- Lessen op maat voor medewerkers van de sociale restaurants

-

Gemeente Jette

- Conversatietafels voor ongeveer 30 medewerkers.

OCMW's:

Het Huis biedt niet enkel taalondersteuning aan de diensten van de gemeenten zelf, maar ook aan de OCMW's.

Begin 2016 startte het Huis onder meer met functionele taallessen voor sociaal werkers, in samenwerking met één van de Brusselse Centra voor Volwassenenonderwijs. Tot en met de zomer van 2017 werden 4 lesmodules georganiseerd, voor in totaal een 50-tal deelnemers, medewerkers van de OCMW's van Brussel, Schaarbeek, Ukkel, Elsene, Sint-Pieters-Woluwe en Vorst. Ook de OCMW's van Anderlecht, Oudergem, Sint-Joost-ten-Node en Sint-Agatha-Berchem toonden al interesse.

Op dit ogenblik volgen 32 OCMW-medewerkers Nederlandse taallessen.

3. De tabellen hierboven geven per gemeente of OCMW het aantal medewerkers weer in de speciaal voor die gemeenten, in de eigen lokalen, georganiseerde taallessen en conversatietafels.

Dit levert een zeer onvolledig beeld op. Vóór de start van nieuwe lessen of conversatietafels wordt het taalniveau en de taalleercapaciteit van alle

geïnteresseerde medewerkers gescreend door het Huis van het Nederlands. Taallessen renderen immers het best wanneer cursisten met een vergelijkbare leersnelheid en een vergelijkbaar taalniveau samen in de klas zitten. Het is zo goed als nooit mogelijk om voor alle niveaus en leersnelheden speciale klassen in de gemeente zelf te organiseren. Voor kleine groepen zou dat onbetaalbaar zijn. Daarom verwijzen de medewerkers van het Huis door naar het open aanbod van CVO en CBE. Over deze personeelsleden zijn geen cijfers beschikbaar.

4. De laatste promotieronde gebeurde in het najaar van 2016. Alle gemeentebesturen werden uitgenodigd op een kennismakingsmoment met NL@city.brussels, het digitaal leerplatform voor medewerkers van lokale besturen (in eerste instantie: onthaalmedewerkers en ambtenaren burgerlijke stand). Dit infomoment werd aangegrepen om ook het ruimere aanbod van het Huis van het Nederlands voor lokale besturen te promoten.
Op dit infomoment waren volgende besturen aanwezig: Oudergem, Ukkel, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Pieters-Woluwe, Sint-Lambrechts-Woluwe, Etterbeek, Evere, Sint-Gillis en Koekelberg.
Gezien de beperkte financiering voor dit project (één halftijdse medewerker, gesubsidieerd door de VGC), worden geen grootse promocampagnes opgezet. Begin 2018 worden de personeelsdiensten van de gemeenten nog eens opnieuw aangeschreven, naar aanleiding van de upgrade van het digitaal platform.
5. Het digitale leerplatform NL@city.brussels wordt enerzijds gebruikt door docenten Nederlands in de functionele taallessen, wanneer het aansluit bij de lescontext (blended learning). We mogen ervan uitgaan dat alle in de tabellen hierboven opgesomde deelnemers vertrouwd zijn met het platform.
Anderzijds zijn er vooral individuele inschrijvingen op eigen initiatief van medewerkers uit verschillende openbare besturen. Van deze mensen weten wij niet in welke gemeente ze werken. In totaal zijn op dit moment 612 individuen op het platform actief.
6. Er zijn tot nu toe geen vormingssessies gegeven aan Brusselse besturen. Er loopt momenteel wel een campagne om het Steunpunt Taalwetwijzer bekender en zichtbaarder te maken. De eerste fase is ondertussen al gerealiseerd, zowel in de Nieuwsbrief Binnenlands Bestuur als de Nieuwsbrief Brussel werd de aandacht gevestigd op de Taalwetwijzer. Deze campagne loopt verder in 2018. Ik ben momenteel nog aan het onderzoeken hoe ik Brusselse collega's en lokale besturen kan sensibiliseren rond het belang van de taalwetgeving.
In 2018 volgt er een update van de website en brochure. Deze update zal aan alle betrokkenen, ook de Brusselse actoren, worden bekend gemaakt.
7. Zie antwoord op de vorige vragen
8. Ik herhaal mijn antwoord gegeven op de hiervoor vermelde vraag om uitleg: *"Ik ben wel bereid om eens na te gaan of onze diensten samen met de vice-gouverneur en mensen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht proactief kunnen monitoren waar u op doelt en alles in kaart kunnen brengen. Ik engageer me nog niet op dat punt, want ik zie het nog niet scherp voor me. Hoe dan ook moeten we elkaar niets wijsmaken: beter monitoren kan zorgen voor het bedenken van betere oplossingen, maar het hoofdprobleem dat ik zo-even verwoordde, zal blijven."*
Er moet natuurlijk een onderscheid worden gemaakt tussen een dienstverlening als de Taalwetwijzer, die geen enkele juridische bevoegdheid heeft, en de officiële toezichtsinstanties. De vicegouverneur van Brussel en de Vaste Commissie voor Taaltoezicht overleggen wel degelijk met elkaar, soms op formele basis, net zoals er ook informele contacten kunnen zijn tussen de Taalwetwijzer en de andere instanties. Maar het is niet evident om ze samen in één formeel overlegverband te laten samenwerken, gezien de complexe bevoegdheidsverdeling. Dat neemt niet weg dat

het aangewezen kan zijn dat de Taalwetwijzer in zijn activiteitenverslag aandacht geeft aan de aantallen klachten die worden ingediend bij de bekende toezichtsinstanties en dat die in een uniform formaat worden weergegeven, zodat het duidelijk is op welke terreinen zich de meeste klachten voordoen (betrekkingen met particulieren, berichten en mededelingen, binnendienst,...).

9. Wat de praktijktesten betreft, kan de Vlaamse overheid deze uiteraard niet zelf organiseren in Brussel. Daar ontbreekt immers iedere territoriale bevoegdheid. Het algemeen administratief toezicht op de Brusselse gemeenten en OCMW's wordt uitgeoefend door het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.